

نورستان

به ضمیمه رساله ثَقَاةُ الرِّوَاةِ

تألیف آیت الله العظمیٰ محمد هبة‌الدین حسینی شهرستانی

دکتر کامیار صادقت نوری حسینی

مرکز اسناد فرهنگی آسیا
Asian Cultural
Documentation Center
for UNESCO, Tehran

پژوهشگاه مطالعات
فرهنگی و تاریخی

نشر فرهنگ مشرق زمین

نشر فرهنگ مشرق زمین

با همکاری مرکز اسناد فرهنگی آسیا پژوهشگاه علوم اسلام و مطالعات فرهنگی

۱۳۹۷ شمسی

سرشناسه: صداقت نمرحسینی، کامیار، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآور: نورستان به ضمیمه رساله نقاة الرواة تألیف آیه الله سیدهبه الدین حسینی شهرستانی (قدس سره) / کامیار صداقت نمرحسینی .

مشخصات نشر: تهران: فرهنگ مشرق زمین: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: مرکز اسناد فرهنگی آسیا، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص: مصور .

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۹۳-۱۵-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: به مناسبت گرامیداشت هفتادمین سالگرد تأسیس رسمی دارالتقريب بين المذاهب الاسلاميه (قاهره ۱۹۴۷ - ۲۰۱۷ م. / ۱۳۶۶ - ۱۴۳۶ هـ ق) - ۵

یادداشت: کتاب به صورت زیرنویس .

موضوع: بهنهادن علما -- ایران -- نقد و تفسیر Ulama -- Iran -- Criticism and interpretation :

موضوع: علمی حائری، علی، - ۱۳۲۰ ق.

موضوع: رضوی شمیر سیدمرتضی، ۱۳۰۰ - ۱۳۹۶.

موضوع: ذبیحی قوچانی، ۱۲۸۹ - ۱۳۷۳.

موضوع: تفاسیر (سوره نور، آیه ۲۴).

موضوع: حدیث -- علم الرجال Hachem -- *Taj al-Kijal :

شناسه افزوده: شهرستانی، بهبه الدین، ۱۸۸۴ - ۱۹۶۰ م.

شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: Research Institute for Humanities and Cultural Studies :

رده بندی کنگره: ۱۵۴BP / ۱/ص ۹۳۹ ۱۳۹۷

رده بندی دیویی: ۳۹۲/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۳۵۰۷۲

نشر فرهنگ مشرق زمین

نام کتاب: نورستان به ضمیمه رساله نقاة الرواة تألیف آیه الله علامه سید بهبه الدین حسینی شهرستانی

دکتر کامیار صداقت نمرحسینی

ناشر: فرهنگ مشرق زمین (با همکاری مرکز اسناد فرهنگی آسیای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۹۳-۱۵-۸

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۷

قطع: وزیری / تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه / قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال

حق چاپ برای نویسنده محفوظ است.

تهران، فرهنگ مشرق زمین، تلفکس: ۲۲۰۰۶۹۷۶ ایمیل: pmzamin@gmail.com

گرامیداشت هفتادمین سالگرد تأسیس رسمی دارالتقريب بين المذاهب الاسلاميه (قاهره ۱۹۴۷ - ۲۰۱۷ م. / ۱۳۶۶ - ۱۴۳۶ هـ ق) - ۶

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۷	شاخه‌های انوارِ علمای امامیه
۸	تألیفات آیه‌الله کمره‌ای درباره آیه نور
۱۰	روش تفسیری
۱۳	تفسیر سوره نور
۱۶	ارتباط رجال الهی با شجره نور
۱۹	انوار و مایه امامیه
۲۴	شجره علمای امامیه به روایت شیخ عبدالجلیل قزوینی رازی
۲۸	شیوه نگارش کتاب نقش
۲۹	تاریخ علمای امامیه در کتاب نقش
۴۰	نقش بانوان مسلمان در گسترش و پراختیای اسلامی
۴۷	ناشران نور
۴۸	نمونه‌ای از فعالیت‌های ناشران در بمبئی
۵۰	ارتباط ناشران با خوشنویسان
۵۱	در احوال و اندیشه‌های علامه حاج شیخ علی محمدی
۵۳	انگیزه تأسیس انتشارات
۵۵	سالشمار انتشارات محلاتی در بمبئی
۵۹	علامه سید مرتضی رضوی کشمیری رشتی
۶۰	استادان معظم‌له
۶۰	نشر آثار شیعه امامیه در مصر
۶۵	معرفی اندیشمندان مصری به شیعیان
۶۶	مبارزه با وهابیت
۶۹	أَلْعِلْمُ نُورٌ يَقْذِفُهُ اللَّهُ فِي قَلْبِ مَنْ يَشَاءُ

۷۰	..... هجرت به نجف اشرف
۷۱	..... احترام به علماء
۷۲	..... مراجعه به قوچان
۷۳	..... شاگردان آیه الله قوچانی
۷۷	..... بهترین سخن به زبان فارسی
۷۷	..... نقش عنصر تکرار در رسوخ ایمان
۷۸	..... خاطره‌ای از آیه الله العظمی اراکی رحمته الله
۷۹	..... درخاست توفیق از خدا
۷۹	..... فایب دنیا را نخورید
۸۰	..... چه باید کرد؟
۸۱	..... اسیر دنیا بنده هم آزاد نمی شود
۸۲	..... دوری از مجلس گناه
۸۲	..... آدم عاقل که دل به چنین چیزی نمی بندد
۸۳	..... همه چیز از خداست
۸۳	..... زندگی با غایت حقیقی
۸۴	..... کمال ادب در برابر پیشوایان دین علیهم السلام
۸۴	..... لباس روحانیت
۸۵	..... مجتهد فاقد الشریط!
۸۶	..... گزیده‌ای از سخنان ایشان
۸۸	..... رحلت حضرت حاج شیخ رحمته الله
۸۹	..... تأثر شدید مرحوم علامه محمدتقی جعفری
۹۱	..... ثَقَاةُ الرَّوَاةِ
۹۲	..... مقدمه
۹۳	..... متن کتاب «ثَقَاةُ الرَّوَاةِ ...»
۱۳۵	..... کتابنامه

مقدمه

کتاب حاضر با عنوان «رسان» ششمین مجلد از مجموعه گرامیداشت هفتادمین سالگرد تأسیس رسمی دارالتقريب قاهره (۱۳۷۷ - ۲۰۱۷ میلادی / ۱۳۶۶ - ۱۴۳۶ هجری قمری) است که در چارچوب برنامه خوب مردم اسناد فرهنگی آسیا (پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی) در مورد «صلح و جان داری از خشونت و افراطی‌گری» نوشته شده است.

فصل اول کتاب حاضر به تفسیر آیه نور از مرحوم یق‌الله حاج میرزا خلیل کمره‌ای رحمته‌الله و توجه ویژه معظم‌له به بنیان خانواده جهت ایجاد شرایط مناسب برای خدا در زمین اختصاص دارد؛ خصوصاً که در زمانه ما ظرف اخلاق و حیا شکسته و خانواده شدیداً معرض خطر است. در فصل دوم نمونه‌وار گوشه‌ای از خدمات فرهنگی علامه حاج شیخ علی محلاتی رحمته‌الله و علامه سید مرتضی رضوی کشمیری رحمته‌الله در انتشار کتاب‌های اسلامی در مصر و قاهره بیان می‌شود که به ترویج دین از طریق انتشار کتاب‌های مهم اسلامی انجام داشتند. نشر کتاب‌های دینی اگر با نیت صادق همراه شود، همانا بسط شجره انوار الهی در زمین است. لازم به ذکر است که تفصیل مطالب درباره مرحوم حاج شیخ علی محلاتی و خاندان ارجمند محلاتی در کتاب در احوال و اندیشه‌های علمای جلیل القدر خاندان روحانی محلاتی آمده است که ان شاء الله به زودی به زیور طبع آراسته شود.

فصل سوم نیز با مروری به زندگانی مرحوم آیه‌الله حاج شیخ ذبیح‌الله ذبیحی قوچانی رحمته‌الله به آموزه‌هایی اشاره دارد که پایه‌های نورانیت در زندگی انسان هستند و اعمال و رفتار و گفتار انسان را جلوه‌ای از انوار خدا می‌کنند؛ به تعبیر مرحوم علامه فیض کاشانی رحمته‌الله:

مرد آن باشد که بهر جلوه انوار حق

کرد صیقل تا که مرآت دلش بزوده شد

مبانی اصلی چنین آموزه‌های تفسیری و اخلاقی مورد پذیرش تمامی مسلمانان است و نباید آن را مختص به جماعتی از مسلمین کرد. ضمیمه کتاب نیز مزین به رساله ارزشمندی از مرحوم آیة‌الله سید هبة‌الدین شهرستانی با عنوان «ثقة الرواة» است که در واقع شجره روایان است که «احادیث نور» را از نسلی به نسل سپرده و به ما رسانده‌اند و آن را باید با عنایت به فصل اول کتاب مورد توجه قرار داد.

در اینجا به خود لازم می‌دانم از همه استادان گرامی که مرا با تشویق‌ها و راهنمایی‌های خود در نگارش مجموعه حاضر یاری کرده‌اند؛ خصوصاً حضرت آیة‌الله حاج شیخ محمدعلی تسخیری، دکتر مهدی گنجی، بخت الاسلام والمسلمین حاج شیخ ناصرالدین کمره‌ای و حجة الاسلام والمسلمین حاج شیخ علی اصغر اوحدی بر این حقیر الطاف و مراحیشان بسیار است و امکان انتشار کتاب را در فرنگ مشرق زمین فراهم کردند؛ نیز از همکاران ارجمند پژوهشگاه و مرکز اسناد فرهنگی آسیا، استادان گرامی جناب آقایان دکتر حسینعلی قبادی، دکتر سید حمید تنکابنی و سرکار خانم مدرس زهره عطایی آشتیانی (معاون مرکز) که با مدیریت خوب خود فضای مطلوبی را برای من فراهم کردند و به من رسیدن مجموعه گرامیداشت هفتادمین سالگرد تأسیس دارالتقرب قاهره فراهم کردند، سمانه سپاسگزاری می‌کنم. اجر همگی‌شان با خدا باد!

در خاتمه، ضمن آرزوی توفیق بهره‌مندی از نظرات پژوهشگران و استادان دلسوز این مرز و بوم، که بی‌شک در رفع کاستی‌ها مؤثر و در نهایت بر ارتقای سطح اثر خواهد افزود، از خدای بزرگ مسألت دارم که در ادامه این راه توفیق بیشتری عنایت فرماید و این خدمت به قرآن و اسلام را از ما بپذیرد. «وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ»^۱

کامیار صداقت ثمرحسینی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مرکز اسناد فرهنگی آسیا - سال ۱۴۳۹ ه.ق